

Upravništvo: Ljubljana, Puceljjeva ulica 5
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24Uredništvo: Ljubljana, Puceljjeva ulica 5
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopis se ne vračaja.

Bolschewistische Durchbruchversuche am unteren Dnjestr und nördlich Jassy gescheitert

Hohe Verluste des Feindes — V ergebliche Angriffe der Sowjets im Raum von Sewastopol — 49 Terrorbomber über Reichsgebiet abgeschossen

Aus dem Führerhauptquartier, 27. April. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Raum von Sewastopol führten die Sowjets auch gestern nur vergebliche örtliche Angriffe.

Eine Schiffsfliegergruppe unter Führung des Majors Frank vernichtete in der Zeit vom 12. bis 26. April über der Krim in Luftkämpfen 106 feindliche Flugzeuge und zerstörte 28 weitere am Boden.

Am unteren Dnjestr setzten die Bolschewisten ihre Angriffe fort. Alle Durchbruchversuche wurden unter hohen Verlusten für den Feind zerschlagen. Verbände der Luftwaffe griffen wirksam in diese Kämpfe ein.

Nördlich Jassy traten die Sowjets mit starken Kräften zum Angriff an. Sie scheiterten am zähen Widerstand der deutschen und rumänischen Truppen. Örtliche Einbrüche wurden abgelehnt. In diesem Kampfraum hat sich am 25. April ein Sturmgeschützverband der Panzergeraddivision Grossdeutschland unter Führung von Oberleutnant Diddens besonders ausgezeichnet.

Im Landekopf von Nettuno führten örtliche eigene Angriffe zu Stellungverbesserungen. Feindliche Gegenstöße blieben ohne Erfolg. Von der Südfront wird nur beiderseitige Stoßtrupptätigkeit gemeldet.

In der Nacht zum 25. April kam es im Seegebiet nördlich Elba zu wiederholten harten Gefechten zwischen leichten Seestreitkräften und feindlichen Zerstörern, Schnellbooten und Jagdbombern. Hierbei

wurden drei feindliche Schnellboote versenkt, zwei davon durch Kampffähren der Kriegsmarine. Zwei feindliche Flugzeuge wurden zum Absturz gebracht.

Die Insel Mijet im Adriatischen Meer wurde nach harten Kämpfen von kommunistischen Banden gesäubert.

Nordamerikanische Bomber flogen gestern in den Raum von Braunschweig ein und warfen aus einer geschlossenen Wolkendecke planlos Bomben, die nur geringe Schäden anrichteten. Trotz schwieriger Abwehrbedingungen wurden 8 feindliche Flugzeuge zum Absturz gebracht.

In der vergangenen Nacht drangen einzelne feindliche Flugzeuge in den mittel- und norddeutschen Raum ein. Britische Bomberverbände führten Terrorangriffe gegen Orte im Ruhrgebiet und in Südwestdeutschland. Es entstanden zum Teil erhebliche Schäden, vor allem in Essen und Schweinfurt. Die Bevölkerung hatte Verluste. Luftstreitkräfte vernichteten 41 viermotorige Terrorbomber.

In der Nacht zum 26. April stiessen deutsche Torpedoboote westlich des Golfes von St. Malo auf einen Verband britischer Kreuzer und Zerstörer. In hartem Kampf wurden den feindlichen Einheiten schwere Beschädigungen durch Torpedo- und Artillerietreffer zugefügt. Ein eigenes Torpedoboot ging verloren.

Schwere deutsche Kampffliegerverbände setzten in der vergangenen Nacht die Angriffe gegen Schiffsansammlungen an der englischen Südküste mit guter Wirkung fort.

Im Landekopf von Nettuno führten örtliche eigene Angriffe zu Stellungverbesserungen. Feindliche Gegenstöße blieben ohne Erfolg. Von der Südfront wird nur beiderseitige Stoßtrupptätigkeit gemeldet.

In der Nacht zum 25. April kam es im Seegebiet nördlich Elba zu wiederholten harten Gefechten zwischen leichten Seestreitkräften und feindlichen Zerstörern, Schnellbooten und Jagdbombern. Hierbei

Odmevi Führerjevega sestanka z Ducejem

Rim, 27. apr. Stefani priobčuje izčrpano poročilo o obisku Duceja po sestanku s Führerjem pri italijanskih četah, poslanih na izveščanje v Nemčijo. Iz poročila je razvidno navdušenje, s katerim so italijanski častniki in vojniki pozdravili Duceja in mu izrazili svojo neomajno zvestobo.

Po pregledu čet je imel Duce nagovor, v katerem je poudaril, da so italijanski vojniki prišli v zavezniško Nemčijo, ki je danes v petem vojnem letu bolj kakor kdajkoli prej odločena za največje žrtve. Medje in zene delajo v Nemčiji neprekinjeno, dočim izvršujejo nemški vojniki na vseh bojiščih dela edinstvenega junaštva in so si s tem pridobili obhvalovanje vsega sveta. Italijanski častniki in vojniki so prišli v Nemčijo, da dobijo izobrazbo po najmodernejših vojaških metodah, da spoznajo najmodernejšo nemško orožje, postanejo vojniki v najboljšem smislu besede in zmogni odstraniti sramoto izdajstva, ki bremenijo na italijanskem narodu. To sramoto utegne odstraniti zgolj najhujši boj proti sovražniku, ki je vdril v Italijo.

»Na večerboših v Nemčiji bodo sedaj,« je izjavil Duce ob koncu, »položeni trdni temelji na novo vojsko italijanske socialne republike. Italijanski častniki in vojniki teh taborišč imajo prednost, da so sodelovali na tej obnovi in se udeležili boja na bojišču. Domovni računa na vas v trdni gotovosti, da ji boste nekega dne prinesli zmago.«

»Besede se bile sprejete z viharim navdušenjem. Od vseh strani je odmeval klic: »Naj živi Duce, mi hočemo Duce, v Nettuno!« Duce si je podlegel oglede posamezne oddelke taborišča. Povsod, kjer se je prikazal, so vrelj italijanski vojniki skukali, obdajali Duceja in mu vedno znova izražali svojo ljubezen in spoštovanje.

Milan, 26. apr. Sestanek Duceja s Führerjem predstavlja še nadalje glavni predmet italijanskega tiska. Listi poudarjajo v svojih velikih naslovih duha starega prijateljstva, v čigar znamenju je bil sestanek »Corriere della Sera« piše, da je sestanek obeh državnih vodij spraval Italijo nazaj v čas njenega najboljšega sodelovanja z Nemčijo in da je sedaj senca monarhističnega izdajstva le še nekaj slab sen, čeprav bo pot, ki jo bo Italija morala prehoditi skupno s svojim velikim zavezniškom do končne zmage, še strma in krvava. »La Repubblica Fascista« označuje sestanek kot izredno važen dogodek, ki je sankcioniral nadaljevanje evropske politike obeh državnikov ter solidarnost obeh narodov pred tujimi napadali. Izgledalo je, da bo kriza, ki je nastala 25. julija, negativno vplivala na odnose med Nemčijo in Italijo, sestanek Duceja in Führerja pa je zopet v polni meri potrdil staro tradicionalno prijateljstvo.

»Vojna v južni Italiji je miselnica, iz katere rešitev ne bo lahka. Položaj v netunskem odseku je danes za anglosake čete mnogo težji, kakor je bil ob izkrcanju. Izgube so izredno velike. Čete čkraj, da so žrtve zmanj. Ves nadaljnji razvoj vojnega položaja smatrajo kot izredno negotov. Nemške čete se bore na južnem bojišču z izrednim junaštvom in z naravnost znanstvenimi metodami bojevanja. Morala nemških vojakov je stajna, popolnoma nezlomljena in polna navdušenja. Njihove žilavosti in njihovega zaupanja v sebe same ni mogoče preokostiti. Nemci so pripravljeni na vse težave in jih bodo premagali. Boji bodo brez dvoma še zelo težki in dolgotrajni.«

O razmerah v zasedeni južni Italiji, je dejal degolistični častnik, da se italijansko prebivalstvo vli najmanj ne udeležuje političnega življenja. Italijani se menijo le za vsakdanje skrbj, ki jih imajo s prehrano svojih rodbin. Boji proti lakoti absorbira vse njihove sile. O kakem navdušenju prebivalstva za Angloameričane ni mogoče govoriti. Obratno je prebivalstvo zaradi majhnih živilskih obrovov zelo globoko razočarano.

Budimpešta, 26. apr. V severovzhodnih predelih države, kjer so Židje gosti naseljeni, ter na vzhodnih madžarskih ozemljih, ki so bila proglašena za vojni operacijsko področje, so bili internirani v taboriščih Židje.

Gre za več kot 300.000 Židov, ki so sedaj v več taboriščih. Stanovanja Židov so madžarske oblasti zapечатile in za silehemi neupravičen doženski pristavitve Židovskega premoženja je položena smrtna kazen.

Interniranje je odredeno za Žide obeh splov in vsake starosti. Izvzeti so zgolj zdravniki, lekarnarji in delavci, ki so zaposleni v vojnih in obrambnih obratih.

Budimpešta, 26. apr. V severovzhodnih predelih države, kjer so Židje gosti naseljeni, ter na vzhodnih madžarskih ozemljih, ki so bila proglašena za vojni operacijsko področje, so bili internirani v taboriščih Židje.

Gre za več kot 300.000 Židov, ki so sedaj v več taboriščih. Stanovanja Židov so madžarske oblasti zapечатile in za silehemi neupravičen doženski pristavitve Židovskega premoženja je položena smrtna kazen.

Interniranje je odredeno za Žide obeh splov in vsake starosti. Izvzeti so zgolj zdravniki, lekarnarji in delavci, ki so zaposleni v vojnih in obrambnih obratih.

Budimpešta, 26. apr. V severovzhodnih predelih države, kjer so Židje gosti naseljeni, ter na vzhodnih madžarskih ozemljih, ki so bila proglašena za vojni operacijsko področje, so bili internirani v taboriščih Židje.

Gre za več kot 300.000 Židov, ki so sedaj v več taboriščih. Stanovanja Židov so madžarske oblasti zapечатile in za silehemi neupravičen doženski pristavitve Židovskega premoženja je položena smrtna kazen.

Interniranje je odredeno za Žide obeh splov in vsake starosti. Izvzeti so zgolj zdravniki, lekarnarji in delavci, ki so zaposleni v vojnih in obrambnih obratih.

Führerjeva zahvala

Führerjev glavni stan, 27. apr. Führer objavlja:

Ob svojem rojstnem dnevu sem prejel toliko dobrih čestitk, da se mi ni možno zahvaliti vsakemu posamezniku.

Zato prosim tem potom vse, ki so mi poslali čestitke k rojstnemu dnevu, naj sprejmejo mojo najpriščnejšo zahvalo.

Adolf Hitler.

Führerjevo dnevno povelje ob smrti gen. polkovnika Hubeja

Berlin, 26. apr. Generalni polkovnik Hans Hube, vrhovni poveljnik neke armade, ki ga je Führer 20. aprila odklical s hrastovimi listi z meči in briljanti, je po tragični usodi nenadoma in nepričakovano preminul. Führer je za tega odličnega častnika odredil državni pogreb, na katerem je v sredo maršal Hermann Goering v govoru postžil osebnost tega vojaka. Pogrebni svečanosti so se udeležili vrhovni poveljniki obojih sil, generalni maršali, skoraj vsi ministri in državni vodje, številni visoki zastopniki vojske, države in stranke ter prijateljskih in zaveznikov narodov.

Berlin, 26. apr. Vrhovni poveljnik neke odlopniske armade generalni polkovnik Hube se je 21. aprila z letalom smrtno ponesrečil. O priliki njegove smrti je Führer izdal naslednje dnevno povelje nemški vojski:

»Dne 21. aprila 1944 se je generalni polkovnik Hube po imenovanju za generalnega polkovnika in po odklicanju s hrastovimi listi z meči in briljanti k viteškemu križu železnega križa, ki ga je dobil za svojo veliko hrabrost, pri neki letalski nesreči smrtno ponesrečil. Kakor je bil svojim vojakom v najtežjih bojih svetel zgled junaštva in neomajne vere v zmago, tako je bil domovini ščit in meč na vseh bojiščih. Njegova odlopniska armada si je na bojiščih te vojne priborila znatne zasluge za odločilne uspehe. Njegova navdušena vera v naše narodnosocialistično vojaštvo je dala moč in jakost njegovim možem, ki so videli v njegovi osebi združeno vojaštvo in narodni socializem.

Kot borec, ki je stal vedno v žariščih bitk in je opravljal najtežje naloge, si je generalni polkovnik Hube pridobil nesmrtno slavo v armadi in v nemškem narodu. Kruta smrt ga je po odklicanju z najvišjim nemškim odklicanjem za hrabrost iztrgala velikomnemskemu Reichu. Vojska pridanja pred tem velikim vojakom, ki je živel le za narod in za bodočnost Velike Nemčije, svojo vojaško zastavo. Njegovega imena naša junaška armada, naša vojska in ves nemški narod ne bodo pozabili.«

Petainov obisk v Parizu

Pariz, 26. apr. Državni poglavar maršal Petain je davi prispel iz Vichyja v Pariz, da bi v katedrali Notre Dame prisostvoval svečani zadušnici za žrtve zadnjih terorističnih napadov. To je prvi uradni obisk maršala Petaina v stari francoski prestolnici. Pred katedralo se je zbrala republikanska garda v svojih starih uniformah, dočim so v katedrali sami sprejeli maršala kardinal Suhard in vladni predsednik Laval ob prisotnosti vseh ministrov. Nemškega veleposlanika je zastopal poslanik v. Bergen, ki ga je spremljal poslanik v. Renthe-Fink, ki je že nekaj mesecev akreditiran pri maršalu kot poseben zastopnik nemškega Reicha. Enako je bil zastopnik poveljnika velikega Pariza generalni poročnik v. Boineburg-Lengsfeld. Svečano zadušnico je bral kardinal Suhard pred rakvijo, ki je bila pokrita s trobojko. Po maši se je državni poglavar poslovil od kardinala in častnih gostov ter zapustil katedralo. Ob vzklikanju množice, ki se je zbrala pred njenim vhom, je odšel v mestno hišo, na kateri je vohala francoska trobojka in pred katero se je zbrala velika množica ljudi, ki je pela marseljezo in vzklikala maršalu. Ta se je pojavil na balkonu in se zahvalil za ovacije. Izpogovoril je prebivalstvu nekaj besed, v katerih je dejal, da je ginjen, ko se po 4 letih odsotnosti zopet vrača na pariška tla. Nato je odšel maršal v neko bolnišnico, v kateri je obiskal ranjence iz za zadnjih bombardiranj. Popoldne je s spremstvom zopet odpotoval v Vichy.

Nova kriza grške begunske vlade

Zeneva, 27. apr. Reuter javlja, da je v sredo zvečer odstopila grška vlada Venizelos. Kralj je poveril Papandreouju, vodji grških socialnih demokratov, ki je prispel 15. aprila v Kairo, sestavo nove vlade.

Churchill o upor v grški mornarici

Stockholm, 26. apr. Churchill se je v sredo bavil v spodnji zbornici z nemiri, ki so nedavno izbruhnili med grškimi emigrantskimi četami in med njihovo »mornarico«. Dejal je, da je sedaj naloga grške vlade skleniti, kakke ukrepe bo podvzela proti ošabam, ki so povzročile te obžalovanja vredne spopade. Churchill je objavil, da so bili pri uporuh ranjeni tudi britanski vojniki. Neki britanski častnik je bil ubit.

Amsterdam, 26. apr. Britanska poročevalska služba javlja, da je izjavil Churchill v sredo na posebno vprašanje v spodnji zbornici, da je bil pri nedavnem uporuh grške vojske in mornarice ubit nek britanski častnik. Churchill je nadalje dejal, da je grški kralj v Želji, da bi napravil konec politični neenotnosti, že izjavil, da namerava stvoriti novo vlado, ki naj bo čim bolj reprezentativna. Churchill je poudaril, da je britanska vlada popolnoma soglasna s to politiko.

Vladna kriza v Čilu

Stockholm, 27. apr. Kakor javlja Reuter iz Santiaga de Chile, je dosegel spor med radikalno stranko in predsednikom Riosom, ki je sam član te stranke, z odločitvijo narodnega odbora stranke, da ne pooblašča več 5 članov za nadaljnje sodelovanje v vladi, svoj višek. Predsednik Rios ni sprejel ostavke teh pet ministrov,

Boljševiški poizkusi prodora ob spodnjem Dnjestrju in severno od Jasija izjalovljeni

Velike izgube sovražnika — Brezuspješni sovjetski napadi na področju Sevastopolja — 49 strahovalnih bombnikov sestreljenih

Führerjev glavni stan, 27. aprila. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Na področju Sevastopolja so sovjetske čete tudi večer podvzele zgolj brezuspješne krajevne napade.

Skupina bojnih letalcev pod poveljstvom majorja Franka je uničila od 12. do 26. aprila na Krimu v letalskih bojih 108 sovražnikovih letal in uničila 28 nadaljnjih na zemlji.

Ob spodnjem Dnjestrju so boljševiki nadaljevali svoje napade. Vsi poizkusi prodora so bili z velikimi izgubami za sovražnika razbiti. Oddelki letalstva so učinkovito posegali v te boje.

Severno od Jasija so prešle močne sovjetske sile v napad. Ob žilavem odporu nemških in rumunskih čet se je ta napad izjalovil. Krajevni vdori so bili zaježeni. Na tem bojišču se je 25. aprila posebno odkloval oddelk naskakovnih topov okopnogradniške divizije »Grossdeutschland« pod poveljstvom nadporočnika Diddensa.

Na netunskem predmestju smo s svojimi krajevnimi napadi zboljšali postojanke. Sovražnikovi protisunkovi so ostali brez uspeha. Z južnega bojišča javljajo zgolj o obojestranskem delovanju udarniških oddelkov.

V noči na 25. april je prišlo na morskem področju severno od Elbe do ponovnih hudih spopadov med lahimi pomorskimi silami in sovražnikovimi rušilci, brzimi čolni in lovskimi bombniki. Pri tem so bili potopljeni trije sovražnikovi brz čolni, dva izmed njih z bojnih brodov vojne mornarice. Dvoje sovražnikovih letal je bilo sestreljenih.

Po hudih bojih je bil otok Mijet očiščen komunističnih tolp.

Severnoameriški bombniki so prileteli večer na področje Braunschweiga in metali iz stranjne oblačne odeje na slepo srečo bombe, ki so povzročile zgolj malenkostno škodo. Navzile težkim obrambnim pogojem je bilo sestreljenih 8 sovražnikovih letal.

V pretekli noči so prodrla posamezna sovražnikova letala nad srednje in severno nemško področje. Angleški bombniki od-

delki so izvedli strahovalne napade proti krajem na ruskem področju in v južno-zapadni Nemčiji. Deloma je nastala občutna škoda, pred vsem v Essen in Schweinfurtu. Prebivalstvo je imelo izgube. Letalske sile so uničile 41 štirimotornih strahovalnih bombnikov.

V noči na 26. april so naletele nemške torpedovke zapadno od zaliva St. Malo na oddelke angleških križark in rušilcev. V hudem boju so bile sovražnikovim edincem s torpednimi in topniškimi zadetki prizadete težke poškodbe. Izgubili smo eno torpedovko.

Oddelki težkih nemških bojnih letal so nadaljevali v pretekli noči z dobrim učinkom napade na zbirališča ladij ob angleški južni obali.

Rumunsko vojno poročilo

Bukarešta, 27. apr. Večrajšnje rumunsko vojno poročilo se glasi:

Vsi sovražnikovi napadi na sevastopoljsko predmestje so bili odbiti. 19 sovražnikovih letal je bilo sestreljenih. Ob spodnjem Dnjestrju so bili brezuspješni vsi sovjetski poizkusi razširiti predmestja. Nekaj krajevnih vdorov je bilo očisteni ali občutno zoženi. Tudi severno od Jasija je sovražnik, podprt s številnimi oklopniki in močnim letalstvom, prešel v napad. Boji so v teku.

Severnozapadno od Targul-Frumosa so presenetljivo napadle nemške čete in osvojile več važnih oporišč, med drugim kraj Rugingasa. Pri tem je bilo zaplenjenih in uničenih 22 oklopnikov in 70 topov ter dovedenih nad 600 ujetnikov.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 27. apr. Finsko vojno poročilo z dne 27. aprila se glasi:

Na Karelski in na Aunuski ožini so bili na treh mestih pregnani sovražnikovi udarniški oddelki, ki so se približevali našim postojankam.

Z ostalih bojišč ne javljajo ničesar posebnega.

Uspešni napadalni in obrambni boji na jugu vzhodnega bojišča

Presenetljiv sunek nemških in rumunskih čet severozapadno od Jasija — Sovražnikovi napadi pri Sevastopolju, ob spodnjem Dnjestrju in zapadno od Stanislavova so se izjalovili

Berlin, 26. apr. Sovražnikovi napadi ob spodnjem Dnjestrju in nemški napadi severozapadno od Jasija so prekinili večdnevni odmor v glavnih odsekih južnega vzhodnega bojišča. Boljševiški napadi severovzhodno in južnovzhodno od Sevastopolja, ki so se pričeli v nedeljo, so že preokročili svoj prvi višek. Zaradi izredno težkih izgub v zadnjih dveh dneh so se boljševiki 25. aprila omejili na krajevne bataljonske napade, ki so se izjalovili v strmenjem in z bombami nemških bojnih letalcev ojačenem obrambnem ognju. Topništvo je razbilo nova sovražnikova zbirališča.

Ob spodnjem Dnjestrju so boljševiki po zaključitvi svojega premeščanja čet v noči na torek zopet napadli na vse dožnji od Dnjestrja do izhva reke Reute. S početnimi oddelki so pričeli pritiskati po siloviti in neuspešni topniški pripravi. Glavni sunek je sledil zopet na obeh straneh Tighuna. Kakor 19. t. m. naj bi zopet zavzel nekaj obvaljujočih višin, s katerih so hoteli sovjetke čete nadaljevati napade v smeri proti K-šinjcu. Sovražnik je moral povečati prav to svoje predmestje, ker je Lunester, ki je pred nekaj dnevi narasel za 3 metre in postal 8 do 10-krat širši, pričel ogražati častale kraje, kjer bi lahko preokročili reko ali pa jim že odzvel vez pomen. V prvem Lavatu se je sovjetskim napadalnim klicem ponekod posrečilo, da so vdrl v nemške postojanke, a grenadijski in oklopni grenadirji so takoj pričeli protinapade, katere so poizkušali na sovjetski strani zadržati ojačeni. Nemcem pa je vseeno uspelo, da so vdore zaježili ali pa s pritiskom za umikajočim se sovražnikom vzpostavili prvotno glavno bojno črto. Kljub svoji silovitosti boljševiški napadi niso imeli značajnega prebijačnega potkusov, vendar ni dvoma, da bodo na sovjetski strani v prihodnjih dneh nadaljevali napore, da bi prebili nemško-rumunsko obrambno črto ob spodnjem Dnjestrju.

Enako kakor v Transnistriji je sovražnik zbral tudi med Prutom in Siretuom močnejše sile za sunke v južni smeri. Severno od železnice Jasj-Targa Trumos-Paskani je skupno z rumunskimi oddelki divizija oklopniških grenadirjev »Velika Nemčija« napadla močne sovjetske sile. Sestrelila je 22 oklopnikov in je zavzela v hudih bojih neke obvaljujoče višine in znatno popravila svoje postojanke. Boljševiške krvine izgube so bile mnogokrat večje, kakor pa število ujetnikov, ki je bilo omenjeno v vojnih poročilih.

Med Karpatih in zgornjim Dnjestrjem so bili sovjetski protinapadi proti Madžarom, ki so prodrli pri Kolomeji, nekoliko slabši. Zopet niso imeli nikakega uspeha. Brezuspješni poizkusi, da bi se približali karpatiskim prehodom, so stali sovražnike težke izgube. Enako so izpodbili sovjetski protisunkovi na nemške čete bolj severno med krajema Bortnik in Lika. Nekaj dni trajajoči nemški napadi za zboljšanje bojnih črt pri Lucku so dobro napredovali.

Na bojišču med Kovijem in Finakim zalivom ter na visokem severu je vladal mir.

Pričakovani napad se je pričel

Berlin, 27. apr. Pomladanski odmor na vzhodu je končan, pričakovani sovjetski napad na jugu se je pričel, s temi ugotovitvami pričena vojaški dopisnik DNB-Ja Martin Hallensleben svoje razmotrivanje o položaju. Hallensleben piše:

Sicer res ne moremo trditi, da bi se bil položaj na vzhodu kakor koli temeljito izpremenil, na severu vzhodnega bojišča, v srednjem odseku in na prostranosti področja južnega krila vlada še vedno razmeroma mir. Navzile temu pa je potrebno ugotoviti, da je sedaj končano vmesno obdobje, ki je nastopilo po dolgotrajni boljševiški ofenzivi zaradi prerazčlenih ovir. Prva večja akcija Nemcev severozapadno od Jasija in prvi večji sovjetski napad ob spodnjem Dnjestrju nakazuje, da si obe stranki na ozemlju, ki je že osušeno, prizadevata zopet prevzeti pobudo. Možno je, da se bodo dogodki hitro razvijali in da so prav sedanjí pomladanski boji uvod v velike bitke leta 1944. Z gotovostjo še ne utegnemo tega trditi, pač pa je dovolj vzrokov za domnevo, da poizkušata obe stranki sedaj s svojimi akcijami zgolj odvrniti napotnika od pravega bojišča, da bi potlej mogli tem bolj nemotno in strnjeno preiti v napad.

Ali velja ta domneva tudi za področje severozapadno od Jasija, je zelo dvomljivo, kar se tiče sovjetske strani, kajti tukaj so zbrali boljševiki prav ogromne sile, ki bi težko verjetno imele za cilj zgolj odvrnitev Nemcev, temveč hočejo mnogo prej doseči z njimi prodor in uničenje vsega nemško-rumunskega južnega krila. V toliko se more torej pripisovati nemško-rumunski pobudi večji pomen, kajti vse ka-

že, da se pravkar pripravila za sunek brzokone v sovjetsko koncentracijo sil in da bi se pred pričetkom zadušila nameravano sovjetsko veleakcijo. Močno zbujajo pozornost tudi nemška razdelitev sil ob spodnjem Dnjestrju, kjer so Nemci na večerajšji sovjetski napad odgovorili z izredno silovitimi protiakcijami. Da so Nemci prav tukaj utegnili doseči popoln obrambni uspeh, je zelo pomembno, vendar velja tudi za to področje stara izkušnja, da je potrebno pričakati potek dogodkov, preden se lahko ustvari jaska sodba o namerah obeh strank. Sedaj vsekakor vse kaže, kakor da gre bolj za odklonitveni manever boljševikov v prid njihovih akcij na drugih točkah vzhodnega bojišča, morda tudi v prid njihovih namer na področju Jasija. Vzile temu pa je seveda možno, da bodo na sovjetski strani iz te akcije naredili pravo veleakcijo, če bodo videli, da jim ne bo uspel njihov načrt pri Jasiju. Vsekakor pa zaslužijo mnogo večjo pozornost akcije v srednjem in severnem odseku, kjer bodo brez dvoma glavna letališča bojišča, če seveda ne mislimo na zopet. V teh dveh oddelkih je še vse v vročini pripravi. Posebno se odražajo večje koncentracije sil v gotovih odsekih srednjega odseka.

»Novno opozarjamo vse, ki še nimajo tombojskih tablic za ljudske knjižnice tombojske Zimske pomoči (morda vas ni bilo ob raznašalčevem obisku doma, ali pa vam raznašalec tablice še niso ponudil), da morejo dobiti poljubno številne tablice v naših pisarnah v Gradišču in v Lili 3. maja.

Komunisti priznavajo svojo katastrofo v Javorovici na Gorjancih

Glasi novomeških domobrancev objavlja zanimiv dokument, ki je bil najden v zaplenjenem komunističnem arhivu. Gre za dopis gorjanskega »okrajnega komiteta« komunistične partije »okrajnemu komitetu« o znanem katastrofalnem porazu tolovajev v Javorovici pod Gorjanci. Dopis nosi naslov »Izredno poročilo« in datum 20. marca t. l. Glasi se med drugim:

»Radi vsakodnevne patruliranja sovražnika po vseh vaseh našega okraja je politično delo zelo oteženo. Prav tako je naša vojska utrpela hud udarec. Dne 16. III. se je sovražnikom posrečilo priti do Javorovici, kjer se je nahajal bataljon Cankarjeve brigade, in vas obkoliti, nakar se je razvila borba. Doznanj smo, da je bila pogreška štaba bataljona, ker ni pravočasno in pravilno osigural položaje bataljona. Vse patrole so bile poslale prepozno, tako da je sovražnik na lahek način obkolil vas z vseh strani. Pr štaba bataljona sta se nahajala ob napadu tudi namestnik komandanta brigade in načelnik štaba brigade. Izgube na naši strani so velike, kakor smo doznali dosedaj, preko sto tovarišev. Naši politični delavci in kurirji, čest po številu, so se rešili. Morala prebivalstva v našem okraju je zaradi te nesreče zelo padla in je politično delo zelo oteženo. Pred to nesrečo smo se kretali po dolinskih vaseh vsaj ponoči, sedaj pa to ni mogoče, ker sovražnik kontrolira vasi tudi ponoči, kar naša vojska radi maloštevilnosti ne more preprečiti.

To res izredno »izredno poročilo« torej v polni meri potrjuje podatke, ki so bili v časopisju objavljeni o komunistični katastrofi v

Javorovici. Priznava pa še več. Predvsem izhaja iz njega, kar doslej še ni bilo znano da sta na Javorovici padla poleg dveh bataljonskih komandantov tudi dva najvišja funkcionarja »Cankarjeve brigade«, namestnik brigadnega komandanta in načelnik njenega štaba. Enako pa je značilno tudi drugo priznanje, namreč ono, da je bilo med rednimi komunisti, ki so takrat odnesli glavo, tudi šest »političnih delavcev in kurirjev«. Ti so torej tudi v tem primeru ostali zvesti svoji navedi. Čim so zasledili nevarnost, so pustili svoje »tovariše« na cedilu in jo hitro popihali. Spet se je pokazalo, da smatra vsak komunistični partije za svoje prvo dolžnost da reši sebe. Bijejo naj se in padajo naj drugi, partiji sami na morajo svoje »dragocene« življenje čuvati da bodo lahko nastopili, ko pride »odločilna ura komunistične revolucije«, od takrat pa zganjajo vedno novo topovsko krmo v komunistične tolovajske oddelke.

Pol ure dlga kolona vozov z ranjenci

V bojih ob koncu preteklega tedna med domobranci in komunističnimi tolovaji so komunisti utrpeli občutne izgube. Samo na področju, katerega je očistila domobranska posadka iz Grosuplja, so našli 32 padlih komunistov. Med mrtvimi sta bila tudi četni komandir Anton Srebrnjak s komunističnim imenom »Veli« in komunistka Darinka Čistakar.

Še mnogo večje je bilo število ranjenih komunistov, saj poročajo iz Skočjane, da se je skozi vas pretoklo nedeljo piknala dobre pol ure nepretrgana kolona vozov ki so bili vsi naloženi z ranjenci.

Razočarani tolovajski novinci

Iz nekega večjega kraja na Dolenjskem poročajo, da so komunisti privedli v tamkajšnje okolice večje število prisilnih mobilizirancev, katere so polovili neke izven Ljubljanske pokrajine. Prvi večer so bili fantje še dokaj dobre volje, saj so jim poprej pripovedovali cele bajke, kakšen naj bodo našli po onih krajih na Dolenjskem, kjer komunisti »vladajo«. Toda takoj naslednji dan je prišlo hudo razočaranje. Ko so prisilni mobiliziranci srečali domačine, so v svoje veliko presenečenje kmalu razumeli, da so bili in nezaupljivi so ljudje do njih. Spoznali so, da komunistov in njihovih »goštarjev« nihče ne mara in da se jih vsi le bojijo. Ko so bili na poti v te kraje, pa so jim komandanti, komisarji in stari tolovaji pripovedovali kako je vse ljudstvo na Dolenjskem navdušeno zanje. Zdaj so videli, da je resnica ravno nasprotna.

Zelo so se novinci tudi čudili, ko so si hoteli nakupiti razne drobnarije po trgovinah, a so našli vse trgovine zaprte in prazne ter so od trgovcev zvedeli, da so vse blago že davno odpeljali komunistični tolovaji, novega pa

ne morejo več dobiti. Enako razočaranje je novince čakalo v gostlinah, kjer tudi niso dobili nikjer pijače, saj so tolovaji odpeljali ali popili že vse vino. Dalje novinci tudi niso mogli razumeti, zakaj ljudje ne smejo hoditi iz vasi v vas, ko je vendar za vse »svoboda«. Še bolj grenko je bilo iztizenje novincev, ko so prišli v stike s prisilnimi mobiliziranci iz Dolenjske, ki so že nekaj časa v tolovajskih oddelkih, ter so od teh slišali, kakšno življenje jih čaka v »bataljonih« in »brigadah«, kaj vse tolovaji počenajo in kako res ne gre za nikako narodno zadevo, temveč za čisto komunistično stvar.

Bridko razočarani so začeli privedeni prisilni mobiliziranci že takoj naslednji dan spravljati domačine, kje so najbližje nemške ali domobranske posadke, da bi lahko utekli k njim in se z njihovimi pomočji vrnili v svoje domače kraje. Očividno pa so o tem izvedeli tudi komunistični kolovodje, ker so že čez dva dni novince tako zastražili, da niso mogli več prihajati v stike z domačimi prebivalstvom, nekaj dni kasneje pa so jih sploh odvedli drugam.

Delitev racioniranih živil za mesec maj

Zvišanje obrokov živil za juho

Predvsem opozarja Prevod potrošnice, naj jih pri majskih živilskih nakaznicah ne moti datum in število dni, ker so bile predvidene te nakaznice prvotno za štiri tedne (28 dni), veljajo pa sedaj — enako kot vse dosedanje — mesec dni, to je od 1. do 31. maja, razen dodatnih mladinskih, ki bodo veljavne predvidoma več mesecev. Manjkajoči odrezki pri osnovni in dodatnih delavskih nakaznicah za dneve 29., 30. in 31. maj bodo nadomeščeni s številčnimi odrezki, ki bodo določeni v nadaljnjem besedilu za vsako nakaznico posebej.

Naročilnice osnovne živilske nakaznice (naj potrošnik takoj, še pred 1. majem (ne pred »29. 5.« kot glasi pogrešno na naročilnici), oddajo svojemu trgovcu ozir. gostinskemu obratu, če se hranijo tam. Trgovci naj ne pozabijo pritisniti svoj žig na za to določenem mestu v glavi nakaznice.

Naročilnica za meso je sedaj izpuščena in bo nadomeščena s posebnim odrezkom, kot bo še posebej objavljeno. Racionirana živila za mesec maj bodo delili trgovci v Ljubljani samo svojim vpisanim stalnim odjemalcem na sledeči način:

1. Na osnovno živilsko nakaznico, ki jo je izdal Mestni preskrbovalni urad v Ljubljani: dnevno 225 g kruha ali po 186 g enotne moke na 26 dnevni odrezki (t. j. skupno 4836 g enotne moke) ter po 337,5 g koruzne moke na 5 dnevni odrezki (t. j. skupno 1687,5 g koruzne moke). Pri delno izbranih nakaznicah naj delijo trgovci na 5 odrezkov enotno in na 1 odrezek koruzno moko. Za nabavo kruha ali moke za 29., 30. in 31. maj so določeni odrezki Ma-26, Ma-27 in Ma-28, vendar pripominjamo, da ti odrezki niso deljivi na eno tretjino kot ostali odrezki za kruh, temveč se z njimi lahko nabavi samo celodnevna količina kruha ali moke. — Nadalje bodo delili trgovci mesečno:

2000 g testen in 1000 g riža; na en dnevni odrezek za riž ali testenine odpade 96,8 g riža ozir. testenine. Za nabavo riža ali testenine za 29., 30. in 31. maj so določeni odrezki Ma-23, Ma-24 in Ma-25; tudi ti odrezki niso deljivi na manjše dele in se z njimi lahko nabavi le celodnevna količina.

3,5 del olja; od tega odpadeta 2,5 del na 21 že določenih odrezkov (od 1. do 21. maja) ter na 3 nadomestne odrezke 5-Ma, 7-Ma in 8-Ma (določeni za dneve 29., 30. in 31. maj), ter 1 del na 7 preostalih odrezkov (od 22. do 28. maja); pri obračunavanju posameznih odrezkov predstavlja prvih 24 odrezkov dnevno po 1,4 del olja, zadnjih 7 pa dnevno po 1,4 del olja. — Prasičrejo, ki so oddali Prevodu predpisano količino slanin, prejmejo torej 1 del olja, vsi ostali potrošniki v Ljubljani pa po 3,5 del.

500 g sladkorja; na vsak odrezek odpade po 62,5 g sladkorja;

300 g soli; na vsak odrezek odpade po 75 g soli;

100 g pralnega mila; na vsak odrezek odpade po 50 g mila.

Meso. Za nakup mesa so določeni odrezki 1-Ma do 4-Ma, 6-Ma, 9-Ma ter Ma-10 do Ma-19. Delitev mesa in vse s tem v zvezi bo objavljeno vsakikrat posebej v časnikih.

2. Na živilsko nakaznico za nabavo krompirja: 1000 g graha na odrezke št. 28, 29, 30, 39 in 40; na vsak posamezni teh odrezkov odpade po 200 g graha.

3. Na dodatno živilsko nakaznico za ročne delavce (R. D.): dnevno na že določenih 28 odrezkov ter na 3 nadomestne odrezke RD 4, RD 5 in RD 6 (za dneve 29., 30. in 31. maj) po 150 g kruha ali 124 g enotne moke, t. j. za ves mesec 3844 g enotne moke.

4. Na dodatno živilsko nakaznico za delavce pri težkih delih (T. D.): dnevno na že določenih 28 odrezkov ter na 3 nadomestne odrezke TD 10, TD 11 in TD 12 (za 29., 30. in 31. maj) po 250 g kruha ali 206,5 g enotne moke, t. j. za ves mesec 6406 g enotne moke, ter mesečno 600 g riža na vseh 6 odrezkov za riž ali testenine; na vsak posamezen odrezek odpade po 100 g riža.

5. Na dodatno živilsko nakaznico za delavce pri najtežjih delih (N. T. D.): dnevno na že določenih 28 odrezkov ter 3 nadomestne odrezke TD 6, NTD 11 in NTD 12 (za 29., 30. in 31. maj) po 350 g kruha ali 289,3 g enotne moke, t. j. za ves mesec 8968 g enotne moke ter mesečno 600 g riža na vseh šest odrezkov za riž ali testenine; na vsak najmanjši odrezek odpade torej po 100 g riža.

6. Na posebno dodatno živilsko nakaznico (za zavarovane) »Z« in noseče žene »N« ter na dodatke k tej nakaznici: dnevno na že določenih 28 odrezkov ter na 3 dodatne odrezke za 29., 30. in 31. maj, ki so priloženi kot poseben listek vsaki tej nakaznici, po 150 g kruha ali 124 g enotne moke, t. j. na vseh 31 odrezkov skupaj 3844 g enotne moke.

7. Na dodatno živilsko nakaznico Do.Ma (za otroke do 3 let starosti): 1000 g riža na odrezek »A« 1c ter 500 g sladkorja na odrezek »A« 2c.

Pridelovalci krušnih žit, ki so prejeli osnovne živilske nakaznice za mesec maj brez odrezkov za kruh ali moko ter riž in testenine, so v izogib kazenskih posledic dolžni vrniti odrezek »A« 1c takoj sami brez vsakega drugega uradnega poziva, sicer bodo kaznovani. Mestnemu preskrbovalnemu uradu, palača Bata, v kolikor stranka sama o tem ne bi bila poučena, jo je dolžan na to opozoriti njen trgovec.

8. Na dodatno živilsko nakaznico Do.Mb (za otroke od 3 do 9 let starosti): morebitna delitev živil bo objavljena pravčasno v časnikih.

9. Na dodatno živilsko nakaznico Do.Me (za mladino od 9 do 18 let starosti): mesečno 1281 g enotne moke pri svojem stalnem trgovcu na odrezek »C« 47c; nabava kruha pri pekli na ta odrezek ni dopustna.

Ta dodatek pa ne pripada otrokom onih pridelovalcev krušnih žit, ki so prejeli osnovne živilske nakaznice za mesec maj brez odrezkov za kruh ali moko ter riž in testenine in zato morajo takoj vrniti odrezek »A« 47c. Mestnemu preskrbovalnemu uradu, palača Bata, sicer bodo kaznovani. Na to jih je dolžan opozoriti tudi trgovec ob nakupu živil.

Potrošniki naj dodatne živilske nakaznice Do.Ma, Do.Mb in Do.Me skrbno čuvajo, ker bodo veljavne predvidoma več mesecev.

10. Na dodatno živilsko nakaznico za kruh za bolnike: dnevno 100 g kruha ali 82,6 g enotne moke, t. j. za ves mesec 2560 g enotne moke.

11. Na dodatno živilsko nakaznico za meso za bolnike: dnevno 100 g mesa pri mesarjih, ki so določeni za delitev mesa bolnikom.

12. Na družinsko nakaznico »A« 5 skatle vžigalce na odrezek »A« 5c.

13. Na družinsko nakaznico »B«: 10 skatle vžigalce na odrezek »B« 5c.

14. Na družinsko nakaznico »C«: 15 skatle vžigalce na odrezek »C« 5c.

Vse tri družinske nakaznice naj potrošniki skrbno čuvajo, ker bodo veljavne še v nadaljnjih mesecih.

15. Na »Posebno nakazilo«, izdano od Prevoda ali Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani, ter na »Bolniško nakazilo« smejo trgovci izdajati racionirana živila v količini, ki je na nakazilu vpisana.

Nakazovanje bolniških dodatkov za maj

Bolnikom, ki so po predloženih zdravniških spričevilih upravičeni dobivati posebne dodatke racioniranih živil, bo bolniški odsek mestnega preskrbovalnega urada delil bolniška nakazila za mesec maj vsako dopoldne od 8. do 11.45 ure v priložni Turjaške palače v Križankah, Gosposka ul. 15, po naslednjem razporedu:

Od 1. do 8. maja samo bolnikom, ki imajo pravico tudi za meso tako, da pridejo na vrsto v ponedeljek 1. maja bolniki z začetnicami A do D, v torek 2. maja bolniki z začetnicami E do J, v sredo 3. maja bolniki z začetnicami K, v četrtek 4. maja bolniki z začetnicami L do N, v petek 5. maja bolniki z začetnicami O in P, v soboto 6. maja bolniki z začetnicami R do T in v ponedeljek 7. maja bolniki z začetnicami U do Z.

Od 9. do 17. maja drugim bolnikom tako, da pridejo na vrsto v torek 9. maja bolniki z začetnicami A do C, v sredo 10. maja bolniki z začetnicami D do H, v četrtek 11. maja bolniki z začetnicami I do K, v petek 12. maja bolniki z začetnicami L do N, v soboto 13. maja bolniki z začetnicami O in P, v ponedeljek 15. maja bolniki z začetnicami R in S, v torek 16. maja bolniki z začetnicami S do U in v sredo 17. maja bolniki z začetnicami V do Z.

Od 19. do 27. maja bo bolniški odsek delil nakazila za sladkor za dojenčke in bolnike, toda le na podlagi predloženih zdravniških spričeval tako, da pridejo na vrsto v petek 19. maja bolniki z začetnicami A do C, v soboto 20. maja bolniki z začetnicami D do H, v ponedeljek 22. maja bolniki z začetnicami I do K, v torek 23. maja bolniki z začetnicami L do N, v sredo 24. maja bolniki z začetnicami O in P, v četrtek 25. maja bolniki z začetnicami R in S, v petek 26. maja bolniki z začetnicami S do U in v soboto 27. maja bolniki z začetnicami V do Z.

Zdravstveni zavodi, ki so upravičeni dobivati posebne bolniške dodatke, naj pošljejo po nakazila od 1. do 10. maja dopoldne.

Bolnike, ki dobivajo dodatke mesa opozarjamo, da prinesejo s seboj živilsko nakaznico za mesec maj z neodrezano naročilnico in odrezki za meso. Kdor ne predloži omenjenih odrezkov ne bo dobil bolniškega nakazila.

Zdravniška spričevala za pridobitev bolniškega nakazila je treba predložiti mestnemu fizikatu od 1. do 20. v mesecu.

Vsi upravičenci, ki po predloženem zdravniškem spričevalu dobe prvi bolniški nakazilo, se z njim zgledajo na Prevodu, Novi trg 4/II, zaradi potrditve trgovca. Bolniški odsek bo bolniška nakazila delil strogo po tem razporedu.

Obvestila »Prevoda«

Prodaja mesa

Potrošniki bodo prejeli v soboto dne 29. t. m. pri svojih mesarjih 15 dkg govedine proti odvzemu odrezkov »št. 18, 19, 20« Aprilske živilske nakaznice, izdane od mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani.

Potrošniki prijavljeni pri mesarjih od črke K—Z dobiho na iste odrezke tudi 5 dkg mesnih izdelkov. Upravičeni potrošniki v občinah: D. M. Polje, Dobrunje, Ježica in Rudnik bodo prejeli 29. t. m. 10 dkg govejega mesa proti odvzemu odrezka »65 A« aprilске živilske nakaznice.

Vsi mesarji morajo biti v petek, dne 28. t. m. točno ob 15. uri na mestni klavnic, zaradi dodelitve mesa in mesnih izdelkov.

Prijave za dodatne nakaznice ročnih delavcev v Ljubljani

glede prejemanja dodatnih nakaznic za ročne delavce RD) v mestu Ljubljani.

Za vse osebe, ki prejemajo dodatne nakaznice za ročne delavce RD, bodo morali delodajalci v času od 1. do vključno 6. maja t. l. vložiti nove prijave. Te prijave morajo biti pisane na pol pole papirja pisarniške oblike v dvojniki in morajo vsebovati naslednje podatke: naslov podjetja, ki delavca prijavlja, ime in priimek delavca, očetovo ime, rojstne podatke (dan, leto in mesec), ime družinskega glavarja, pri katerem stanuje, stanovanje delavca, točen opis dela, ki ga delavec opravlja, število tedenskih delovnih ur in podpis delodajalca. Delodajalci, ki zaposlujejo več delavcev, jih morajo prijaviti na enem seznamu. Pri dminarjih in dminaricah je treba navesti tudi površino polja, ki ga obdelujejo.

Prijave, spisane z zahtevanimi podatki, bodo delodajalci vlagali na Mestnem preskrbovalnem uradu v palači Bate, I. nadstropje.

Osebe, ki prijav v določenem roku ne bodo vložile, ne bodo prejele dodatnih nakaznic RD za mesec junij t. l. Opozarjamo predvsem služkinje, hišnike in hišnice v hišah z manj kot 10 strankami, postrežnice z manj kot 36 delovnimi urami tedensko kuharje in kuharice, obdelovalce vrtov za lastno gospodarstvo, tehnične, skladiščne, akvizitorje, inkasante.

Zaplemba imovine upornikov

Službeni list šefa pokrajinske uprave v Ljubljani z dne 26. aprila 1944 objavlja odločbo o zaplembi imovine upornikov Janežiča Ivana, žagarja in posestnika, in njegove žene Janežič Marije, stanujočih v Ljubljani, Orlova 11; Frankota Alberta, mehanikarskega vajenca stanujočega v Ljubljani, Bernekarjeva ul. 19, in Ančka Franca, profesorja, stanujočega v Ljubljani, Vodovodna cesta 4.

te, trg. pomočnike in vratarje brez nobeli služb, da naj ne vlagajo prijav, ker jim v smislu izdanih predpisov dodatne nakaznice ne pripadajo.

Kundmachungen der Ernährungsanstalt

Abgabe von Fleisch

Verbraucher bekommen am Samstag den 29. d. M. bei ihren Metzger 15 Dg Rindfleisch gegen Abgabe von Abschnitten No 18, 19 und 20—Ape der, von SVA in Laibach ausgegebenen, Aprilgrundlebensmittellkarten.

Bei Metzger mit Anfangsbuchstaben von K—Z angemeldet Verbraucher bekommen auf dieselben Abschnitte auch noch je 5 Dg Fleischzeugnisse.

Bezugsberechtigte Verbraucher in Gemeinden D. M. in Polje, Dobrunje, Ježica und Rudnik bekommen am 29. d. M. je 10 Dg Rindfleisch gegen Abgabe des Abschnittes »65«—Ape der Aprilgrundlebensmittellkarte.

Alle Metzger haben sich am Freitag, den 28. d. M. Punkt 15 Uhr in Städtischer Schlachthalle zwecks Zuteilung vom Fleisch und Fleischzeugnissen einzufinden.

Zuteilung von Handarbeiterzulagekarten (RD) in der Stadt Laibach

Für alle Personen, die Handarbeiterzulagekarten (Langarbeiter) beziehen, müssen die Arbeitsgeber in der Zeit vom 1. bis einschliesslich 6. Mai l. J. Anmeldungen vorlegen. Diese erfolgen auf einem halben Bogen Kanzleipapier in Zwischenschrift und haben folgende Daten zu beinhalten:

Anschrift des Unternehmens, das den Arbeiter anmeldet, Vor- und Zuname des Arbeiters, Name des Vaters, Geburtsdaten (Tag, Jahr und Monat), der Name des Familienoberhauptes des Wohngebers, genaue Beschreibung der vom Arbeiter durchzuführenden Arbeit, die Zahl der wöchentlichen Werkstunden und die Unterschrift des Arbeitsgebers. Arbeitsgeber, die mehrere Arbeiter beschäftigen, haben diese in einem Verzeichnis anzumelden. Bei Tagelöhnern und Tagelöhnerinnen ist auch die von ihnen zu bestellende Fläche anzugeben.

Die richtig ausgefüllten Anmeldungen haben die Arbeitsgeber beim Städtischen Versorgungsamt im Batapalast vorzulegen.

Personen, die in der festgesetzten Frist die Anmeldungen nicht eingeleget haben, bekommen für den Monat Juni keine Zulagekarten RD.

Vor allem werden Hausgehilfinen, Hausmeister und -meisterinnen in Häusern mit weniger als 10 Parteien, Bedienerinnen mit weniger als 36 Wochenwerkstunden, Köche und Köchinnen, Gartenbesteller zu eigenem Nutzen, Techniker, Magazinäre, Aquistäre, Inkassanten, Handelsgehilfen und Torwarte ohne Nachtdienst aufmerksam gemacht, keine Anmeldung vorzulegen, da ihnen nach der bestehenden Verordnung keine Zulagekarten zukommen.

Gospodarstvo

Izmena sekvestra pri Trboveljski premožopkopni družbi

Prezident pokrajinske uprave div. general Rupnik, ki je razrešil njegove dolžnosti dosedanjega sekvestra pri Trboveljski premožopkopni družbi d. d. v Ljubljani odvetnika prof. Teobalda Zennara, ki je bil postavljen z odločbo visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 11. junija 1941, je sedaj postavil za novega sekvestra dr. Odona Pretnerja, ravnatelja Trboveljskih rudnikov v Ljubljani. Ta odločba se pošlje očitnoemu kot trgovskemu sodišču zaradi vpisa v trgovinski register.

GOSPODARSKE VESTI

= Obnovljena španska živinoreja. V teku španske državljanske vojne se je številno stanje živinoreje v Spaniji prav občutno zmanjšalo. V zadnjih letih pa je uspelo vse te vrzeli zopet izpolniti. Pravkar objavljene podatki o številu živine v letu 1943. kažejo, da je Španija že dosegla odnoso, ki je prekoračila številčno stanje iz dobe pred državljansko vojno, to je iz leta 1935., ko je bilo zadnje štetje živine. Po lanskem številu je imela Španija 4.1 milijona glav goveje živine (leta 1935. 4.2), 5.0 milijona svinj (5.15), 23.5 milijona ovac (17.3), 6.1 milijona koz (4.7), 0.6 milijona konj (0.8), 1.1 milijona mezzov (1.2) in 0.8 milijona oslov (1.5). V primeri z letom 1935. se je prav občutno dvignilo številčno stanje drobnice, kar se kaže tudi v ugodni oskrbi Španije z volno, ki se je tako zboljšala, da Španija lahko izvažajo precejšnje količine volnenih tkanin. Manjše število konj pripisujejo napredujoči motorizaciji kmetijstva. Isto velja za meze in osle. Stanje goveje živine bi se še nadalje zboljšalo, če ne bi bil v zadnjem letu pridelek krme zaradi suše nezadosten.

Nadzoruj od časa do časa sam, če je zatamnitev tvojega stanovanja v redu. Pojdi iz hiše in se prepričaj, če iz stanovanja ne prihaja kaka svetloba. Poškodovane zatamnjenne naprave popravi takoj.

Dotrpela je naša zlata mati, gospa

Ivana Matičič roj. Istenič

v 73. letu starosti.

Pogreb bo v soboto 29. aprila ob 9. uri na župnijsko pokopališče Planina pri Rakeku.

Grčerevec, Planina pri Rakeku, 27. aprila 1944.

Rodbina MATIČIČ in sorodniki

Zatamnitev od 21. do 5.

Obvestila Slovenskega Rdečega križa

Pozivi. V glavni pisarni, Marjini trg 5, naj se zglasti bivša učiteljica meščanske šole g. Piškur Angela; v poizvedovalnem oddelku, Marjini trg 5, naj se javijo pri referentu III. naslednji: Blatnik Karel, roj. 2. 11. 1883; Gerber Vilma roj. Blatnik, roj. 8. 12. 1912; Hartman Oton Herman; Jeličič Dobrila in Miljutin; Sovolj Malnarja Antona, roj. 28. 8. 1921; Sokolovič Tomislav, roj. 1908.

Paketi za Dachau. Svoje obvestilo glede pošiljanja paketov v Dachau izpolnjujemo v toliko, da sprejemamo pakete za to taborišče še nadalje, ako svojci to izrečno žele.

Oddelek za podporo ne sprejema strank od četrta 27. do nedelje 30. aprila 1944.

Mihael Gabrijelčič

Ljubljana, 27. aprila.

V pretekli noči je umrl dvorni svetnik g. Mihael Gabrijelčič v svojem 90. letu. Usoda mu je bila tudi v smrtni uri dobrotna: edino, česar se je bal — bolehanje v starosti — mu je bilo prihranjeno. Še včeraj se je, živahen kakor vedno, mudil po svojih opravkih, ponoči pa je umrl za kapjo.

Dvorni svetnik Gabrijelčič je bil med najpopularnejšimi ljubljanskimi gospodi, sloveč po svoji izredni duševni in telesni čistosti. Dala nam ga je Soška dolina, kjer je v prajski vasi Plavah dne 1. septembra 1854 prišel na svet v družini uglednih in premožnih kmetijskih staršev. Ker jim je neko naklonilo obilo otroškega blagoslova, so dali izmed petih sinov in štirih hčera najstarejšega Jožeta in najmlajšega Mihaela v šolo, kjer sta oba odlično napredovala. Jože se je posvetil duhovskemu stanu in je postal doktor teologije, pozneje profesor in ravnatelj centralnega semenišča v Gorici in papežev komornik. Umrl je kot 70letnik obče spoštovan na vsem Goriškem. Mihael pa je po maturi na goriški gimnaziji dovršil pravo na Dunaju in stopil v prakso pri okrožnem sodišču v Gorici, kjer je prejel najhujša leta svoje mladosti, saj kljub naporni službi dve leti ni prejel nikake plače; medtem sta mu tudi umrli oče in mati. Po sodnem izpitu leta 1882, je bil pridružen kot pomožni sodnik raznim sodiščem na Goriškem (Červinjan, Bovec, Cerkevno), leto nato pa je bil imenovan za stalnega sodnika v Labinu in Istri. Od tod je bil čez leto dni premeščen k okrajnemu sodišču v Tolminu, nakar je bil leta 1890, 'menovan za okrajnega sodnika v Podgradu v Istri. Tu je v dveh letih napornega dela uredil skrajno zavozene razmere pri sodišču, nato pa je bil premeščen k okrajnemu sodišču v Ajdovščino. Leta 1898, je bil imenovan za deželno sodnega svetnika v Gorici in od tod, je leta 1906, prišel k apelacijskemu sodišču v Trst, kjer je bil že po treh letih službovanja imenovan za dvornega svetnika pri vrhovnem in kasacijskem sodišču na Dunaju. Tu je ostal celih deset let do konca stare monarhije. Nato je bil pozvan v Ljubljano in pridružen novo ustanovljenemu apelacijskemu sodišču, kjer je služboval do leta 1922, ko je po 42 letih službe šel v pokoj.

Kjer koli je služboval dvorni svetnik Gabrijelčič, so ga ljudje ohranili v najlepšem spominu saj je bil v službi vsakomur ustrežljiv, kakor mu je bilo prirojeno, blagodejno je vplival v službi in izven nje s svojo vedrino in živahnostjo se je trudil za poživljenje društvenega življenja. V priznanje zaslug so ga razne občine imenovala za častnega občana. V Gorici in v Trstu je bil več let predsednik Čitalnice. Svetovna vojna ga je hudo zadela, kajti poleg vseh premoženjskih izgub mu je ugrabila tudi oba nade polna sinova, ki sta padla na fronti. Iz srečnega zakona z gospo Terezijo Premrov pl. Premerščajnovi iz Tolmina pa sta mu ostali še hčerki Milica in Milena, ki sta si že z mladosti pridružili družinski ognjišč. Gospa Milica je bila poročena z bivšim mariborskim županom Viktorjem Grčarjem, po čigar smrti se je letos vrnila k staršem v Ljubljano; gospa Milena pa je soproga g. Putka, uradnika velikega celjskega podjetja. V teku zadnjega četrta stoletja, ki ga je preživel v Ljubljani, si je dvorni svetnik Gabrijelčič pridobil izredno popularnost ne samo v akademskih krogih temveč tudi v širši javnosti. Se je bil vedno neutrudno delavci in si je v pravniški stroki pridobil tako zaslug, da ga je društvo »Pravniki« po pravi izvolitvi za svojega častnega člana. Bil je deležen visokih priznanj in srečnega se je počutil v prisrčnem prijateljstvu, ki ga je vezelo s starejšim in mlajšim akademskim pokolenjem. Za dvornim svetnikom Gabrijelčičem bo ostal trajno lep in časten spomin. — Žalujemo izreka odkritosrčno sožalje!

Kronika

* **Briljanti za SS skupinskega vodjo Giljeja.** Kot 12. vojaku nemške vojske je podelil Führer skupinskemu vodji SS in generalnemu poročniku vojaške SS Herbertu Giljeju poveljniku SS oklopniške divizije »Wiking« hrastov list z meči in briljanti k viteškemu križu železnega križa. Skupinski vodja SS in generalni poročnik vojaške SS Gilje je bil že v prvi svetovni vojni odlikovan z železnim križem prvega in drugega razreda. Na Poljskem je dobil sponki k obema in nemški križ v zlatu za vojni pohod na vzhodu. Poleti 1942 je bil Gilje med bojem južno od Dona odlikovan kot poveljnik nekega pehotnega polka SS z viteškim križem. Maja 1. 1943 je prevzel čestno proslavljeni četni poveljnik slavno oklopniško divizijo SS »Wiking« kot njen divizijski poveljnik. Skupinski vodja Gilje se je rodil leta 1897 v Gandersheimu v Harzu.

* **Visoko odlikovanje.** Führer je odlikoval generala pešadije Hansa Jordana s hrastovimi listi z meči; general Jordan je poveljujoči general nekega armadnega zboru in je dobil to odlikovanje kot 64. vojak nemške vojske. Od 1. novembra 1942 poveljuje general Jordan nekemu armadnemu zboru, s katerim je v obrambnih bitkah pri Vitebsku vedno znova uspešno odbijal napade boljševikov.

* **Novi Gauleiter za Monakovo in Bavarsko.** Po smrti znanega bavarskega Gauleiterja Adolfa Wagnerja je Führer imenoval za Gauleiterja Monakovo in Zgornje Bavarske Paula Gieslerja. Giesler je bil doslej ministarski predsednik bavarske vlade ter bo imel referate za uk in bogocastje, za finance in narodno gospodarstvo.

* **Lord Snell je umrl.** V Londonu je umrl lord Snell, prvi nadomestni vodja lordske zbornice.

* **230 krt v cerkvi »Sacre Coeur«.** V baziliki »Sacre Coeur« na Montmartru v Parizu so bile v torek pogrebne svečanosti za žrtve bombniškega napada na Pariz v noči na petek. 230 krt je bilo položenih na mrtvaški oder. V bazilikah Saint Denis in La Gournere so bile pogrebne svečanosti za ostale žrtve. Maršal Petain, predsednik vlade Laval in francoska vlada so poslali svoje zastopnike.

* **Alžirski proces.** Po poročilih iz Alžira je bil v torek končan proces proti 41 pristašem francosko-afriške falange. 39 obtožencev je bilo v odsotnosti obsodjenih na smrt. Vsi ti žive zdaj v Franciji. Ostala dva obtoženca sta bila obsodjena na 10 in 15 let prisilnega dela.

* **Ogenj je uničil špansko vas.** Velik ogenj je v torek popolnoma uničil v Pirenejskih gorah špansko obmornjo vas Canfranc, ki je imela 800 prebivalcev ter 120 hiš. Bila je le 7 km oddaljena od francoske meje ter je ležala ob reki Aragon. Vas je bila znana kot mednarodna železniška postaja in zimsko letovišče. Ogenj, ki je nastal v neki hiši, je veter zelo hitro razširil na vse kraje. Ljudje so se vsi rešili. Tudi živino so večinoma lahko spravili na varno. Od vse vasi je ostalo le nekaj hiš, ki leže izven vasi.

* **Pri pošlah Bela cerkev na Dolenjskem in St. Peter pri Novem mestu se uvede s 1. majem t. l. blagajniška služba.**

Iz Ljubljane

u— **Promocija.** Danes dopoldne bo promoviran na ljubljanski univerzi za doktorja tehniških ved gospod in. **Poniž Roman**, asistent na elektrotehniškem inštitutu tehniške fakultete v Ljubljani. Mlademu znanstveniku iskreno čestitamo.

u— **Nov sneg je zapadel v planinah** in zapihal je mrzel veter. Po tokrovem naliivu smo imeli tudi še v sredo spremenljivo vreme, vendar je barometer z naglim dvigom napovedoval nove sončne dni. V sredo je bilo zaradi vetra prav hladno in je toplomer zabeležil komaj 13,4 stop. C. Čez noč se je vreme zjasnilo, veter je razginal oblake in smo dobili krasno jutro, vendar pa je bil dan kljub soncu še vedno hladen, ker je še venomer nagajala burja.

u— **Odstanite železo spotike!** Blizu desnega vogala Zevnikove mesarije nasproti bivšega pokopališča sv. Krištofa moli iz tal noko železo. Kakšna je svrha tega železa, ni jasno. Toda marsikdo se je že udaril ali spoteknil ter padel. Železa pa še doslej niso odstranili. Dne 14. t. m. je okoli poldneva padla tudi upokojena poštna uradnica Romana Vasič ter se tako udarila in pretesla, da je po strašnih bolečinah 26. t. m. umrla. Ta nesrečni primer bo pač končno zadostal, da železo ali odpravijo ali pa tako pokrijejo, da ne bo več povzročalo nezdod.

u— **Nesreče.** 4letnemu sinu strojnega stavca Maricu Polutniku iz Ljubljane je nek šestleten deček vrgel v glavo kamen in mu prizadel precejšnjo pcoskodo. 31letnega delavca Alojzija Jakliča iz Ljubljane so na Fužinah pretepli, pri čemer je dobil poškodbe po glavi. S peči je padla in si zlomila levoico 5letna hčerka posestnika Jožica Smrekarjeva iz Dobrunj. Pri sekundni drvi je odteloto poleno v desno oko 12letnemu sinu posestnika Alojziju Oblaku iz Tomišlja. Na cesti je padla in si zlomila desno nogo 50letna poljska delavka Jožeta

Verbičeva iz Podboršta. 41letni zidarski delavec Stojko Stojković iz Ljubljane je padel z zidarskega odra in si zlomil desno ključnico. Ponesrečeni se zdravi v ljubljanski splošni bolnišnici.

u— **Učite se strojeplja!** Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bodoče. Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaji (dnevni in večerni) pričnajo 1., 2., 3. in 4. maja. — Pouk je dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Moderna strojepljarska, desetprstna metoda. — Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno. Informacije, prospekte daje: **Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **Aktovko z zavrtikom rabljenih znamk** sem izgubil. Najljudje prosim, da jo oddajo proti dobri nagradi v uredništvu »Jutrac«.

Z Gorenjskega

Srealske vežbe v Kranju. Kakor v drugih okrožjih, bodo tudi v Kranjskem, odnosno radovijskem okrožju priredili srealske tekme, in sicer pod vodstvom SA odelkov. Pri tem bodo strelci uporabljali nov tip puške, katerega je nalašč za ta namen konstruiral SA višji krdečni vodja Elmar Geipel, ki slušbuje sedaj v Kranju.

V Kranju so položili k večnemu počitku odlikovanca s krvnim redom Janeza Varmuta iz Mošenj v radovijskem okraju. Varmut se je udeležil že prve svetovne vojne ter je bil takrat dvakrat ranjen. Že 1. 1932. se je pridružil nacionalsocialističnemu gibanju ter bil zaradi tega obsodjen, zaradi česar je bil pozneje odlikovan s krvnim redom. Tri tedne pred očetovo smrtjo je padel Varmutov sin, ki so ga takisto pokopali na kranjskem pokopališču. Varmutovega pogreba je udeležil v imenu Stranke dr. Pfeigler, ki je izpregovoril pokojniku v zadnje slovo. Na krsto je bil položen tudi venec Gauleiterja iz Celovca.

Novice s Tržača. Tudi v Tržiču so imeli 20. aprila proslavo Führerjevega rojstnega dne. — Hiše so bile okrašene z zastavami in zelenjem, meščani pa so prišli na zborovanje in koncertno prireditev, na kateri so izvajali glasbo za klavir in violino. Kot slavnostni govornik je nastopil Reinisch, ki je čital predavanje o vojnem protivojcu Adolfu Hitlerju. Slavnostni govor povodom Führerjevega rojstnega dne je imel propagandni šef radovijskega okrožja Oberdorfer.

Vesti z Bleda. Na Bledu so pred kratkim otvorili novo poslovalnico za ženske. Ob tej priliki je pozdravila voditeljica blejskih žena Raunacherjeva gg. Goritschnigovo in Kronthalerjevo ter krajevno vodjo Schumija. Vsi trije so se zahvalili blejskemu županu za pomoč in podporo občine, ki je dala poslovalnici na razpolago potrebna srešstva in prostore.

Smrt na bojišču. V težkih bojih na severnem delu vzhodnega bojišča je padel učitelj Valter Jerjav, telegrafist pri nekem letalskem oddelku. Z njim vrel je padel tudi stotnik, kateremu je bil dodeljen v informativni službi. — Dne 10. marca je padel na vzhodu poročnik Adolf Horak, poveljnik čete v nekem grenadirskem polku. Bil je odlikovan z železnim križcem I. in 2. razreda ter s kolajno za ranjenost.

Odlikovanje celovskega zdravnika. Koroski zdravnik za zobne bolezni dr. Robert Kussdas, ki služi pri nekem odlepnem oddelku na vzhodu, je bil za svoje junaško zadržanje odlikovan z železnim križcem I. razreda.

Šestnajsti otrok. Koroska rojakinja Marija Vidiceva je pred kratkim rodila svojega šestnajstega otroka. Oče šestnajstih otrok je pri vojaki in prav tako nosita vojaško suknjo tudi dva najstarejša sinova.

Simfonični koncert v Celovcu. V petek 28. aprila bodo imeli v Celovcu simfonični koncert, na katerem bodo izvajali »Salzbursko glasbo« Wilhelma Jergerja, violinski koncert Jana Sibeliusa in Beethovno pastoralno simfonijo.

Nezgodja. 15letna učenka Stefaniya Nagele iz Gorici na Koroskem si je zlomila levo nogo in se zdravi v celovski bolnišnici.

V Celovcu so umrli: 66letni mestni višji upravnik Julij Ziegler, 53letni delavski invalid Rujih Filipič ter 50letna delavka Marija Moserjeva.

S Štajerskega

Veliko zborovanje v Mariboru. Slovesnosti ob tretji obletnici priključitve Maribora veliki Nemčiji so bile zaključene z dnevnim oboroženo sile, ki je privabil na mariborski trg Adolfa Hitlerja ogromno množico 25.000 ljudi. Zborovanja se je udeležil tudi Gauleiter iz Grada, ki je v svojem govoru izjavil, da prihaja z vesoljem v Maribor, kjer izroča borem 88 praporov. Gauleiterjev odgovor je bil od množice sprejet z velikim odobravanjem. Pred zborovanjem je Gauleiter položil v mariborskem Gaju junakov spominski venec na grobove padlih Mariborčanov. Izročene zastave je sprejelo v svoje roke 88 moč, ki so že sodelovali kot vojaki v prvi svetovni vojni. Gauleiter se je v svojem govoru dotaknil tudi vprašanja tolovaje v razbojnikov, katerim je napovedal neizprosno boj do uničenja. Na koncu se je razvil pred Gauleiterjem na trgu Adolfa Hitlerja velik spreved, v katerem je defilirala vsa

množica, ki je korakala čez trg in Tegetthofovo uho.

Proslava rojstnega dne Adolfa Hitlerja v Rogoški Slatini. V dvorani zdraviliškega doma v Rogoški Slatini je bila 20. aprila proslava Führerjevega rojstnega dne, na kateri je govoril višji krdečni vodja Linthaler, ki je orisal potek življenja Adolfa Hitlerja. Mlajina je zapela nekaj pesmi, zborovalci pa so objubili zvestobo nemškemu Reichu.

Odlikovanje. Z železnim križcem I. r. je bil odlikovan poročnik Franc Primožič, rojak iz Zgornje Štajerske, križec za vojne zasluge II. r. z meči sta prejela stražnoststra Herman Vanek in Siegfried Kainz, z železnim križcem II. r. pa je bil odlikovan vojak Martin Kumer iz Šostanja.

Vojaka poroka v Slovenski Bistrici. Na velikonočno nedeljo se je oženil višji deseter nemške vojne mornarice Reinhold Škerjanc z Elizabeto Flohrovo, Škerjanc je soustanovitelj nekdanjega Svabsko-nemškega Kuiturbunda v Slov. Bistrici.

Iz vlaka je padel 24letni Janez Verbič iz Tezna pri Mariboru. Verbič se je poskodoval na glavi in levi roki ter se zdravi v mariborski bolnišnici.

Nesreče in nezgode. 40letni pomožni delavec Jakob Mohorko iz Zgornjih Hoč pri Mariboru je padel s kolesa in se poskodoval na desni nogi. — S sekoro se je vsekai v koleni 11letni Peter Pernat iz Maribora. — 24letna delavka Jožeta Mikolič iz Maribora je prišla v bližino stroja, ki jo je zgrabil za lase ter ji potegnil kožo z glave. Vsi se zdravi v mariborski bolnišnici.

Iz Hrvatske

Hrvatski koncert na Dunaju. V prostoru dunajskega Konzerthausa je bila pred dnevi zanimiva prireditev, posvečena hrvaški glasi. Na sporedu so bila simfonična dela, zbori, pesmi in vojaške popevke. Spored je obsegal glasbena dela skladateljev Zajca, Baranovića, Lhotke, Gotovca, Matačića in razne narodne pesmi. Sodelovala sta članica zagrebske opere Nada Tončevića in Milan Pichler. Dirigiral je Lovro Matačić.

Socialna pomoč

Iz pisarne odbora za »Socialno pomoč« smo prejeli:

Imenoma venca na grob Franja Pihla je podaril Socialni pomoči Tertnik Ivan, strojni mojster iz Most, 500 Lir.

Za informacije glede »Socialne pomoči« kliče: 47-57! Prostori »Socialne pomoči« so na Gospodarski cesti 21. Denarne prispevke pošiljajte po čelovnih položnicah na »Pokrajinski podporni zavod — Zimska pomoč — ček račun 16.580«!

Beleznica

KOLEDAR:

Petek, 28. aprila: Pavel od Križa, Valerija.

DANAŠNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Akrobat Schö-ö-ö.

Kino Sloga: Prijetni dan.

Kino Union: švedski slavček.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bskartič, Sv. Jakoba trg 9. Mr. Ramor, Miklošičeva c. 20. Mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Petek, 28. aprila: zaprt.

Sobota, 29. aprila, ob 18: Matura. Red Sobota.

OPERA

Petek, 28. aprila: zaprt.

Sobota, 29. aprila, ob 18: Gorenjski slavček. Izven. Cene od 36 lir navzdol.

Förster: »Gorenjski slavček«. Opera v treh dejanjih. Libreto: Luiza Pesjakova. Dejanje se godi v vasi na Gorenjskem za časa francoske okupacije in pokaze značaj našega kmeta v veselih in žalostnih trenutkih. Delo ima močno osnovo v folklornih motivih.

Manon. Opera, ki jo je komponiral francoski skladatelj Jules Massenet, ima za osnovo sloviti Prevostov roman »Manon Lescaut«. Delo ima štiri dejanja, ki se gode: pred krčmo v Amiensu, v des Griouxovem stanovanju v Parizu, na pariskih promenadi, v govorilnici nekega seminarja, v igralnici in na begu Manon. — Prva uprizoritev te opere je bila leta 1884. v Parizu.

Anton Ekar

Osmrtnica v beograjskih listih nam sporoča, da je 20. aprila po kratkem trpljenju umrl v beograjski splošni bolnišnici naš novinarski tovariš g. Anton Ekar v starosti 69 let. Močno nas je presenetila ta novica, saj se je Tone dolga leta držal izredno čvrsto. Seveda, sedanja vojna tudi njemu ni prizanesla. Novica o njegovi smrti bo zbudila iskreno sožalje ne samo v Ljubljani in v Beogradu, marveč tudi v Trstu, Zagrebu in še marsikot drugod, kjer so poznali Antona Ekarja kot izredno delavnega in sposobnega novinarja.

Izšel je iz čvrstega gorenjskega rodu v Predlvoru, kjer se je rodil 17. januarja 1875. Maturu je opravil na Reki. Že kot dijak se je moral sam preživljati, zato je kot pravnik stopil v službo k južni železnici, pri tem pa je kot dopisnik »Slovenskega naroda« začel prav spoznavati svoj talent. In tako je s 1. oktobrom 1902 postal urednik »Domovine« ter začel sodelovati pri družstvu. Več let je nato služboval v Celovcu, od tod pa se je preselil v Ljubljano, kjer je najprej prevzel uredništvo »Nove dobe«, nato pa je prešel v uredništvo »Slovenskega naroda«. Obenem je opravljal tajniško službo pri Narodni delavski organizaciji. Centrala te organizacije ga je z Novim letom 1910 povabila v Trst, kjer je prevzel uredništvo njenega glasila »Narodnega delavca«. V tem času pa je bil tudi dopisnik »Slovenskega naroda« in pozneje Plutovega »Jutrac«. Kot član uredništva »Edinosti« je od jeseni 1911 dalje vršil veliko delo, ki je bilo posebno težavno med vojno in prva leta italijanske okupacije. Odnosno je vztrajal na svojem mestu. Eno leto je urejeval istrskega »Pučkiga prijatelja«. Ves čas do 1928 pa je dopisoval »Slovenskemu narodu« in »Jutrac«. Ko je ob koncu januarja 1928 prišel za nekaj dni v Ljubljano, se ni več mogel vrniti v Trst in je tako ostal v Ljubljani. Po dolgotrajnem čakanju je bil sprejet v novo ustanovljeno Centralni preširo v Beogradu, kjer je ob marsikateri priliki pokazal svoje sposobnosti in široko razgledanost. Tudi v Beogradu je ostal še zvest dopisnik »Jutrac«, na katero je bil vselej najožje navezan. Po zasebji Beogradu v aprilu 1941 je bil takoj ob ustanovitvi dnevnika »Donauzetung« poklican k sodelovanju in, kakor ugotavlja osmrtnica v tem dnevniku, je vse odtlej marljivo sodeloval kot korektor, kar mu je bilo omogočeno ob izvirnem znanju jezika. K večnemu počitku so ga položili dne 21. aprila. V Ljubljani je zapustil vdovo in dve hčerki, v Srbiji pa sina rudniškega inženjerja. Ohranili bomo tovarišu Tonetu Ekarju najlepši spomin. Žalujemo izreka odkritosrčno sožalje!

Oddajniška skupina Jadransko Primorje RADIO LJUBLJANA

PETEK, 28. APRILA

7.—17.10: Poročila v nemščini. 7.10—9.10: Jutranji pozdrav; vmes od 7.30 do 7.40 poročila v slovenščini. 9.—9.10: Poročila v nemščini. 9.10—9.20: Koronica, napoved sporeda (nem. in slov.). koronica. 12.—12.30: Opoldanski koncert. 12.30 do 12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45—14.1: Koncert Malega orkestra, vodi A. Dermelj. 14.—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.1: Vsakomur nekaj. 17. do 17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—17.30: Glasbena medigra. 17.30 do 18.1: Kmečki trio. 18.45—19.1: Iz našega leposlovja — V. Beličič: Česminov grm. 19.00—19.30: Koncert Komornega zbora. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini, napoved sporeda. 19.45—20.1: Razgledi. 20.00 do 20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21.1: Iz opernega sveta, sodelujejo: sopranistka Nuša Kristanova, tenorist Rudolf Franc in baritonist Franc Langus. 21.—22.1: Vsakemu svojo radio zapoje. 22.10—23.1: Glasba za lahko noč.

KULTURNI PREGLED

Bibliofilsko »Cvetje v jeseni«

ogodek, kakor jih je malo v našem tiskarstvu — tako bi lahko označili bibliofilsko izdajo Tavčarjeve povesti »Cvetje v jeseni«, ki je izšla te dni v znamenju dobrodelne akcije. Doslej ni bila še nobena slovenska povest natiskana v tako originalni in krasni knjigi. Eden najlepših slovenskih pripovednih spisov, ki je značilna ne le za Tavčarja, marveč tudi za vso našo pripovedno prozo, je dobila svojemu slovesu in vrednosti ustrežajočo knjižno izdajo.

»Ta knjiga, ki oznanja ljubezen do slovenske grude, je izšla z namenom, da bo njen izkupiček pomagal žrtvam vojnih dogodkov.« To posvetilo je natiskano na čelu knjige. Kakor je Tavčarjeva povest nastala v težkih časih sredi prve svetovne vojne, je nje najlepša knjižna izdaja posvetila s svojo vnajno in notranjo lepoto v naše zamažene čase, prinašajoč nam staro blagovest ljubezni do domačih tal, do kmeta in kmečkega doma, tega jedra slovenske narodne biti in stebra našega naroda v letih njegove zgodovinske preizkušnje.

Več podjetij je prpomoglo z mecenatskimi prispevki, da je moglo Tavčarjevo »Cvetje v jeseni« iziti v tako

razkošni obliki in da bodo kupci te bibliofilske dragocene knjige prispevali s kupnino ne za kritje stroškov in še manj za kakršen koli dobiček, marveč predvsem v pomoč tistim, ki so najbolj potrebni pomoči. Papirnica v Vevčah je dala na razpolago za to knjigo papir, Narodna tiskarna jo je natiskala, Tiskovna zadruga kot lastnica Tavčarjevih avtorskih pravic je odstopila pravico do natisa, tiskovna zadruga je prispevala platno za vezavo itd. Za izdajo knjige se je ustanovil poseben konzorcij z naslovom »Knjižica«, knjigarna Tiskovne zadruge pa je zanj prevzela založbo ter takoj odstopila bibliofilsko naklado v korist vojnim žrtvam.

»Cvetje v jeseni« je natiskano v knjigi formata 20 x 16½, obsegajoči 192 strani. Postavljeno je s poldebelimi črkami garmond Holzhausen, izdano na perolnem papirju, opremljeno po strokovnjakem zasnutku arh. Miroslava Oražma, ki je tudi upodobil knjigo z večbarvnimi lesorezi. Prvi lesorez »Vrt« je natiskjen v štirih barvah in ga je ilustrator v vsakem izvodu lastnoročno podpisal. Taki četverbarvni lesorezi, reproducirani na posebnih prilozhah, so v knjigi štirje: poleg »Vrta« še »Sreče«, »Lešnika« in »Vrtička«. Razen teh podob je takisto na posebnih prilozhah 12 dvobarvnih lesorezov, mimo tega se vsako poglavje, ki jih je deset, začneja z dvobarvnimi inicialci in se končuje z vinjeto. Že te pestre, dekorativno in umetniško-rapoloženjsko učinkujoče podobe dajejo novi izdaji »Cvetja v jeseni« izredno mikavnost in povečujejo nje vrednost.

Poleg opreme in ilustracij, dveh deležev, ki uvrščata to knjigo med najlepše slovenske izdaje, je treba pohvaliti tisk. Narodna tiskarna se je potrudila, da je kar le moglo natanko izvršila velikopotezno zasnovano arh. Oražma in je zastavila za tisk te knjige najboljši razpoložljivi material, pri čemer je treba upoštevati

razmere vojnega časa. Izkušeni knjižni metteur Pecan je posvetil tej izdaji več kakor samo poklicno pozornost: pripravil jo je z ljubeznijo starih tiskarjev, ki so oblikovali knjige tako, da so presenetile z okusno, estetsko pretehtano obliko; pojav, ki je danes — v času knjižne industrije — vreden posebne omembe. Samo ob takem sodelovanju avtorja opreme in ilustratorja, metteurja in ostalih tiskarskih sodelavcev pri nastajanju knjige, ter ob skrbi in pozornosti tiskarskega vodstva je mogla nastati grafično tako značilna in tehtna knjiga.

Ta izdaja Tavčarjevega vrhunskega spisa vzbuja pozornost tudi zaradi tega, ker je natiskana v nekakem bloku; namesto odstavkov imamo namreč zvezdice, natiskane za vsako poljo v drugi barvi. Te barve so rjava, rožnata, zelena, rdeča, rumena, vijoličasta. Vsako poglavje označuje posebna stran z lepo obrobjeno številko. Vezavo knjige je izvršila tiskovna Schifrer v več vrstah platna. Posebno okusno natiskana vinjeta v dvobarvnem tisku in na krednem papirju se lepo prilaga formatu in barvi strani. Tudi na hrbet je nalepljena enako okrašena vinjeta.

Izdaja je numerirana, kakor je to umljivo pri bibliofilskih knjigah.

S tem smo vsaj na zunaj označili grafične odlike knjige, ki je v čast ilustratorju, tiskarju in izdajatelju, obenem pa nov, nemaljav dokaz danes že tradicionalne slovenske ljubezni do lepe in dobre knjige. Celu v težavah vojne časa je ta ljubezen tako živa, da se združuje s sočutjem do vojnih žrtv in v čenja lepo knjigo, ta organ stvarjalnega duha in izraz narodnega genija, v karitativno dejavnost. Marsikaj bo izgnilo in utonilo v pozabljenju, toda taki dokumenti ostanejo kot du-

hovno pričevanje o našem heroično tragičnem času, ki ni pozabil tudi na duha in lepoto.

Odveč bi bilo pisati o priznanem literarnem pomenu »Cvetja v jeseni«. Dr. Ivan Tavčar je položil v to povest vso svojo zrelo pisateljsko izkušnost, možato čustvovanje, umerjeno, modro gledanje na življenje; dal ji je toploto osebnih spominov na mladost v lepi pokrajini pod Blejškim in jo prepeljal z ljubeznijo do domače zemlje, do kmečkega življenja. Ta ljubezen, ki živi v srcu slehernega poštenega slovenskega človeka — saj smo rodovno vsi spojeni s kmečkim ljudstvom in

